

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 18.6.2007
KOM(2007) 328 galutinis

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI

**pagal 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2003/568/TVR dėl kovos su
korupcija privačiame sektoriuje 9 straipsnį**

{SEK(2007) 808}

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI

pagal 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2003/568/TVR dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje 9 straipsnį

1. ĮVADAS

Taryba¹ priėmė 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2003/568/TVR dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje² pagal Europos Sąjungos sutarties VI antraštinę dalį. Kaip nurodyta preambulės 10 konstatuojamojoje dalyje, juo siekiama:

„... užtikrinti, kad aktyvioji ir pasyvioji korupcija privačiame sektoriuje būtų laikomos nusikaltimais visose valstybėse narėse, kad juridinis asmuo taip pat galėtų būti laikomas atsakingu už tokius nusikaltimus ir kad už šiuos nusikaltimus būtų skiriamos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios bausmės“.

Jame nustatytas pagrindinis reikalavimas, kad valstybės narės³ laikytų nusikaltimais dviejų tipų veiklą, kurią galima apibendrinti taip (pamatinio sprendimo 2 straipsnis):

- kyšio žadėjimas, siūlymas ar davimas privačiame sektoriuje dirbančiam asmeniui, kad jis arba ji atliktų kokius nors veiksmus arba jų neatliktų taip pažeisdamas (-a) savo pareigas;
- privačiame sektoriuje dirbančio asmens reikalavimas duoti kyšį arba kyšio paėmimas, arba pažadas jį paimti už tam tikrų veiksmų atlikimą arba jų neatlikimą pažeidžiant savo pareigas.

Komisijos nuomone, būtina kovoti su visomis korupcijos formomis. Korupcija privačiame sektoriuje turi tiesioginį poveikį konkurencingumui ir ekonomikos vystimuisi. Kovodamos su korupcija privačiame sektoriuje valstybės narės sustiprins vidaus rinką ir savo ekonomiką. Be to, šios priemonės turės teigiamą poveikį santykiams su Europos bendrijos išorės prekybos partneriais.

Priemonių raida

Korupcijos prevencija ir kova su korupcija jau seniai yra prioritetinga EB sritis. Nuo 1995 m., prieš priimdama bendruosius veiksmus dėl korupcijos privačiame sektoriuje, EB priėmė keletą teisinių priemonių, skirtų korupcijos klausimams spręsti. Toliau pateikiamos anksčiau priimtose priemonės:

- 1995 m. Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos konvencija ir jos protokolai⁴;

¹ 2003 m. liepos 22 d. Briuselyje vykęs 2524-asis Europos Sąjungos Tarybos posėdis (Žemės ūkis ir žuvininkystė).

² OL L 192, 2003 7 31, p. 54.

³ Šioje ataskaitoje terminas „valstybės narės“ reiškia ES-25; Rumunija ir Bulgarija bus pakviestos prisidėti rengiant bet kokią kitą tolesnę ataskaitą.

⁴ OL C 316, 1995 11 27, p. 3.

- 1997 m. Konvencija dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais⁵;

Vėliau dėmesys nukrypo į privatų sektorių, ir buvo parengti Bendrieji veiksmai dėl korupcijos privačiame sektoriuje (1998 m. gruodžio 22 d. Bendrieji veiksmai (98/742/TVR))⁶. Šiais bendraisiais veiksmais buvo pirmą kartą atsižvelgta į korupcijos poveikį tarptautinei rinkai ir tarptautinei prekybai. Jais valstybės narės buvo paragintos:

- nustatyti, kad pasyvioji ir aktyvioji korupcija privačiame sektoriuje yra nusikaltimas bent tais atvejais, kai dėl tokios veiklos iškraipoma konkurencija sudarant sutartis;

- nustatyti juridinių asmenų atsakomybę už aktyviąją korupciją.

Priemonės, susijusios su kitų įstaigų korupcija privačiame sektoriuje

Reikėtų pažymėti, kad dešimtojo dešimtmečio pabaigoje Europos Taryba taip pat parengė keletą priemonių ir dokumentų, kuriais buvo siekiama atsižvelgti į įvairius korupcijos aspektus. Vienas iš tokių dokumentų – Baudžiamosios teisės konvencija dėl korupcijos⁷. Į Konvenciją buvo įtraukti straipsniai dėl korupcijos privačiame sektoriuje (7 straipsnis – aktyvusis kyšininkavimas, 8 straipsnis – pasyvusis kyšininkavimas). Šiais straipsniais buvo nustatytas laisvesnio pobūdžio požiūris nei bendruosiuose veiksmuose ir vėliau priimtame pamatiniame sprendime, kadangi jais nebuvo nustatytas joks veiklos, kuria iškreipiama konkurencija, apribojimas. Konvencijoje taip pat yra nuostata dėl juridinio asmens atsakomybės (18 straipsnis), kuri yra siauresnė nei pamatinio sprendimo nuostata, nes neapima pasyvaus kyšininkavimo. Nors pamatiniame sprendime ir konvencijoje nustatyta, kad terminas „juridinis asmuo“ yra apibrėžiamas kaip nustatyta galiojančioje nacionalinėje teisėje, pagal pamatinį sprendimą jo taikymo sritis išplečiama, nes pagal sprendimą aktyviosios ir pasyviosios korupcijos sąvokos taikytinos taip pat pelno siekiančių ir nesiekiančių įmonių darbo veiklai.

Iki šiol Europos Tarybos baudžiamosios teisės konvenciją yra pasirašiusios visos valstybės narės, tačiau ją ratifikavo tik 19 valstybių narių⁸. Nepažeisdamos ratifikavimo proceso sąlygų, kai kurios valstybės narės padarė išlygas dėl vieno ar daugiau pirmiau minėtų straipsnių⁹. Nors antruoju vertinimo etapu (2003–2005 m.), kurį vykdė Europos Tarybos valstybių grupė GRECO, buvo vertinamas 18 straipsnis „Juridinio asmens atsakomybė“, o 7 ir 8 straipsniai dėl korupcijos privačiame sektoriuje nebuvo vertinami. Todėl šioje ataskaitoje nėra nuorodų į Europos Tarybos vertinimus.

Korupcijos privačiame sektoriuje klausimas nagrinėtas taip pat ir Jungtinėse Tautose. 2003 m. Jungtinių Tautų konvencijos prieš korupciją 12 straipsnyje nėra reikalavimo, kad valstybės, šios konvencijos šalys, nustatytų su korupcija privačiame sektoriuje susijusius nusikaltimus. Jos taikymo sritis pirmiausia apsiriboja tuo, kad valstybės, šios konvencijos šalys, skatinamos imtis priemonių užkirsti kelią korupcijai privačiame sektoriuje, sustiprinti apskaitos ir audito

⁵ OL C 195, 1997 6 25, p. 1.

⁶ 1998 m. gruodžio 22 d. Bendrieji veiksmai, Tarybos priimti pagal Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsnį, dėl korupcijos privačiame sektoriuje (98/742/TVR), OL L 358, 1998 12 31, p. 2–4.

⁷ Baudžiamosios teisės konvencija dėl korupcijos (ETS Nr. 173, Strasbūras 1999 I 27) <http://conventions.coe.int/Treaty>.

⁸ Neratifikavo Austrija, Graikija, Ispanija, Italija, Prancūzija ir Vokietija.

⁹ Belgija, Čekija, Lenkija – 7, 8 straipsniai; Jungtinė Karalystė – 7 straipsnis; Vengrija – 8 straipsnis.

standartus, skatinti skaidrumą ir nustatyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias civilines, administracines ar baudžiamąsias sankcijas už tokių priemonių nesilaikymą.

Danijos iniciatyva

2002 m. liepos mėn. Danija pateikė iniciatyvą dėl pamatinio sprendimo¹⁰, kurį priėmus būtų panaikinti bendrieji veiksmai.

Iniciatyvoje nustatytas platesnio masto požiūris nei anksčiau: įtraukta konkreti nuoroda į grėsmę, kurią korupcija kelia įstatymus gerbiančiai visuomenei, taip pat į konkurencijos iškraipymą ir patikimos ekonominės plėtros trukdymą (preambulės 7 konstatuojamoji dalis). Iniciatyvoje teigiama, kad pamatiniu sprendimu siekiama

„... užtikrinti, kad aktyvioji ir pasyvioji korupcija privačiame sektoriuje būtų laikomos nusikaltimais visose valstybėse narėse, kad juridinis asmuo taip pat galėtų būti laikomas atsakingu už tokius nusikaltimus ir kad už šiuos nusikaltimus būtų skiriamos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios bausmės“ (preambulės 8 konstatuojamoji dalis).

Pamatinio sprendimo priėmimas

Kaip nurodyta Tarybos posėdžio, kuriame priimtas sprendimas, protokole, trys valstybės narės (Airija, Italija ir Vokietija) protokole įrašė pareiškimus. Airija pareiškė, kad į sąvokos „pareigos pažeidimas“ (1 straipsnis), kurioje nurodomas „nelojalus elgesys“, apibrėžti neįtraukta skundimo veikla. Vokietijos teigimu, sąvoka „darbo veikloje padaryta“ (2 straipsnio 1 dalis) turėtų būti aiškinama atsižvelgiant į tai, kad nurodoma veikla, susijusi su prekių arba komercinių paslaugų pardavimu. Vokietija ir Italija pareiškė, kad jos apriboja 2 straipsnio 1 dalies taikymą ir ją taiko tik tokie veiklai, kuri yra susijusi arba galėtų būti susijusi su konkurencijos iškraipymu parduodant prekes ar komercines paslaugas (2 straipsnio 3 dalis).

2. ATASKAITOS TIKSLAS IR VERTINIMO METODAS

Tarybos pamatiniai sprendimai valstybėms narėms yra privalomi siektinų rezultatų atžvilgiu, bet palieka nacionalinėms valdžios institucijoms galimybę pasirinkti jų įgyvendinimo formą ir būdus. Jie nėra tiesiogiai veikiantys.

Komisija neturi įgaliojimų inicijuoti pažeidimo nagrinėjimo procedūros prieš valstybę narę trečiajam ramsčiui priklausančiose srityse, todėl šios ataskaitos pobūdis ir tikslas apsiriboja faktiniu įgyvendinimo priemonių, kurių buvo imtasi, įvertinimu.

Ataskaitoje pagrindinis dėmesys skirtas 1–7 straipsniams (jei aktualu, teikiant nuorodą į 10 straipsnį), joje taip pat pateikti valstybių narių pagal 2 ir 7 straipsnius padaryti pareiškimai. Joje neapťiami 8, 9 ir 11 straipsniai, kadangi šios nuostatos nereikalauja įgyvendinimo.

Šioje ataskaitoje Komisija taikė bendrus 2001 m. priimtus pamatinių sprendimų vertinimo kriterijus¹¹ (praktinio veiksmingumo, aiškumo ir teisinio tikrumo, visiško taikymo ir perkėlimui nustatyto laikotarpio paisymo). Taip pat remiamasi šiam pamatiniam sprendimui taikomais kriterijais, o daugiau informacijos pateikta tolesnėje atskirų straipsnių analizėje.

¹⁰ Danijos Karalystės iniciatyva siekiant priimti Tarybos pamatinį sprendimą dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje (2002/C 184/04).

¹¹ COM(2001) 771, 2001 12 13, 1.2.2 punktą.

Pagal pamatinio sprendimo 9 straipsnio 1 dalį valstybės narės iki 2005 m. liepos 22 d. imasi reikiamų priemonių, kuriomis įgyvendinamos šio pamatinio sprendimo nuostatos. Pagal 9 straipsnio 2 dalį jos Tarybos Generaliniam sekretoriatui ir Komisijai pateikia nuostatų, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama joms pagal šį pamatinį sprendimą nustatyti įpareigojimai, tekstą.

Dvi valstybės narės (FI, NL) pateikė Komisijai savo pastabas dėl šio reikalavimo ir priimtus teisės aktus anksčiau nei nurodytą dieną. Vėliau pastabas pateikė ir likusi 21 valstybė narė, iš kurių Čekija pateikė teisės aktų projektus (išskyrus 5 ir 6 straipsnius), o Graikija ir Ispanija pareiškė, kad jos rengia teisės aktus, tačiau iki šiol nepateikė jų tekstų. Kipras ir Malta pastabų dar nepateikė.

Daugelis valstybių narių pridėjo aiškinamąjį raštą, kuriame atkreipė dėmesį į visus pareiškimus, kuriuos jos norėjo padaryti; kitos valstybės narės pasinaudojo galimybe ir pridėjo aiškinamąjį raštą bei atitikmenų lentelę, kurioje jos paaiškino bendruosius ir specialiuosius aspektus, į kuriuos buvo atsižvelgta priimant teisės aktus, taip pat pateikė atitinkamas nuorodas į teisės aktus. Kalbant apie įpareigojimą pateikti perkeliančiųjų nuostatų tekstą, Danija pateikė išsamias pastabas, tačiau jų neparėmė nuostatų tekstu, o kelios kitos valstybės narės įtraukė ne visas nuostatas. Tai išsamiau nurodyta aptariant atitinkamas priemones.

Taigi ataskaitoje analizuojamos 20 valstybių narių pateiktos pastabos dėl perkėlimo bei teisės aktai, taip pat pateikta pastabų dėl Čekijos pateikto teisės akto projekto.

1 straipsnis. Apibrėžimai

Vos kelios valstybės dėl šio straipsnio pateikė neišsamias pastabas. Kai kurios valstybės narės išreiškė nuomonę, kad dėl šio straipsnio nebūtina teikti pastabų. Tačiau, Komisijos nuomone, informacija apie šių apibrėžčių taikymą nacionaliniuose teisės aktuose būtų itin naudinga, kad būtų aišku, kaip šios sąvokos traktuojamos nacionaliniuose teisės aktuose. Neturėdama tokios informacijos Komisija negali būti tikra, ar pamatinis sprendimas buvo teisingai perkeltas į nacionalinę teisę, pavyzdžiui, nagrinėjant 5 straipsnio perkėlimą būtina turėti informacijos, kaip apibrėžiama sąvoka „juridinis asmuo“.

2 straipsnis. Aktyvioji ir pasyvioji korupcija privačiame sektoriuje

2 straipsnis yra svarbiausias 2003 m. pamatinio sprendimo straipsnis. Jame ne tik nurodytos su aktyviaja ir pasyviaja korupcija susijusios apibrėžtys ir nusikaltimai, bet ir nustatyta, jog tokių nusikaltimų taikymas neapriojamas vidaus rinka, jeigu valstybė narė aiškiai nepadarė pareiškimo, kad ji taiko tokį apribojimą.

Dauguma iš 20 valstybių narių turėjo didelių sunkumų dėl 2 straipsnio. Tik dvi valstybės narės (BE, UK) teisingai perkėlė visus jo elementus. PT ir IE taip pat teisingai perkėlė visus elementus, išskyrus vieną 2 straipsnio 1 dalyje nustatytą reikalavimą. Nors galima teigti, kad valstybės narės iki tam tikro lygio nustatė, kad aktyvioji ir pasyvioji korupcija privačiame sektoriuje yra nusikaltimai, į kelis klausimus valstybės narės tinkamai neatsižvelgė. Tai rimta problema, nes praleisti elementai reiškia, kad teisės aktus galima lengvai apeiti. Valstybių narių reikalaujama nedelsiant pašalinti šias spragas.

2 straipsnio 1 dalyje nustatytas reikalavimas, kad valstybės narės nustatytų, **jog aktyvioji ir pasyvioji korupcija, susijusi su verslo veikla privačiame sektoriuje būtų laikoma**

nusikaltimu. Siekiant palengvinti analizę, teisės aktai buvo svarstomi pagal 2 straipsnio 1 dalies a punkte (aktyvioji korupcija) ir b punkte (pasyvioji korupcija) pateikto aprašymo 7 elementus. Kadangi daugumos valstybių narių teisės aktai labai panašūs abiejų punktų atžvilgiu, toliau pateiktos pastabos tik dėl aktyviosios korupcijos (2 straipsnio 1 dalies a punktas).

- „žadėjimas, siūlymas, davimas“

Vienuolika valstybių laikėsi šių reikalavimų, tačiau 7 (EE, IT, HU, NL, PL, PT, SK) neįtraukė sąvokos „siūlymas“, LU – „davimas“, o LV – „žadėjimas“.

- „tiesiogiai arba per tarpininkus“

Visos 20 valstybių narių numato tiesioginę korupciją. Tačiau 8 valstybės narės neįtraukė tarpininkų (AT, DE, FI, IT, NL, PL, SE, SI) arba pakeitė nusikaltimo esmę ir numatė tarpininko atsakomybę (EE), o ne asmens, veikiančio per tarpininką, atsakomybę.

- „asmeniui, kuris eidamas bet kurias pareigas, vadovauja ar dirba“

Kai kurios valstybės narės neatsižvelgė į visą sąvokos „vadovauja“ (AT, DE, LV, SE) arba „dirba“ (IT, LU, LV, PL) taikymo sritį, o EE nepateikė informacijos šiuo klausimu.

- „privataus sektoriaus įmonėje“

Šio reikalavimo aiškiai laikėsi 18 valstybių narių, tačiau EE nepateikė informacijos, o LU nepateikė sąvokos „teisės subjektas“ apibrėžties.

- „kokio nors nepagrįsto atlygio“

Keturiolika valstybių narių laikėsi šio reikalavimo. Tačiau 5 (DE, EE, FI, LT, NL) neatsižvelgė į nematerialiąją naudą. IE nurodė, kad rengia teisės aktus šiuo klausimu.

- „jam pačiam arba bet kuriam trečiajam asmeniui“

Nors FR ir EE nepateikė informacijos šiuo klausimu, 16 valstybių narių naudos davimą (ir pan.) asmeniui arba trečiajam asmeniui laiko nusikaltimu, tačiau IT ir NL į savo teisės aktus neįtraukė „trečiojo asmens“ elemento.

- „kad tas asmuo atliktų kokį nors veiksmą arba jo neatliktų pažeisdamas savo pareigas“

Trylika valstybių narių laikėsi šio reikalavimo. Keturios valstybės narės (HU, PL, SE, SI) neatsižvelgė į „neatliktą“, o DE ir LT neatsižvelgė į elementą „pažeisdamas savo pareigas“. EE nepateikė informacijos šiuo klausimu.

Kalbant apie korupciją, susijusią su „**pelno nesiekiančiomis įmonėmis**“ (2 straipsnio 2 dalis), analizei atlikti daugeliu atvejų trūko informacijos. Kai įmanoma, buvo pasinaudota susijusiais duomenimis iš kitos pateiktos informacijos, pvz., informacijos apie 5 straipsnio dėl juridinių asmenų baudžiamosios atsakomybės perkėlimą. Nepaisant to, padėtis 10 valstybių narių (AT, FI, HU, IT, LT, LU, LV, PL, SE, SK) vis dar neaiški.

Pamatiniam sprendime numatyta, kad valstybė narė gali apriboti aktyviosios ir pasyviosios korupcijos sąvokos taikymą, ją taikydama tik tokiai veiklai, kuri yra susijusi arba galėtų būti

susijusi su konkurencijos iškraipymu parduodant prekes ar komercines paslaugas (2 straipsnio 3 dalis), tačiau sprendime taip pat numatyta, kad valstybė narė turi pateikti pareiškimą šiuo klausimu. Pamatinio sprendimo 2 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad toks pareiškimas turi būti pateiktas Tarybai sprendimo priėmimo metu ir kad jis galioja penkerius metus nuo 2005 m. liepos 22 d., o 2 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad Taryba iki termino pabaigos privalo apsvarstyti, ar toks (-ie) pareiškimas (-ai) gali būti atnaujintas (-i). Jeigu valstybės narės oficialiai Taryboje arba raštu kartu su informacija apie perkėlimą pateikė pareiškimus (2 straipsnio 3 dalis), į juos buvo atsižvelgta. Tokius pareiškimus pateikė DE, IT ir PL. Taryba iki 2010 m. liepos 22 d. turi apsvarstyti, ar šie pareiškimai gali būti atnaujinti (2 straipsnio 5 dalis). AT taip pat pateikė pareiškimą, kuriuo siekė pritaikyti 2 straipsnio 3 dalyje numatytą išimtį visiems 2 straipsnio aspektams, kurių ji neperkėlė. Komisijos nuomone, AT pozicijai negali būti pritaikyta 2 straipsnio 3 dalis, todėl AT raginama persvarstyti savo poziciją.

3 straipsnis. Kurstymas ir bendrininkavimas

Straipsnyje dėmesys skirtas netiesioginiam dalyvavimui korupcinėje veikloje: veiklos kurstymui ir bendrininkavimui. Į jį neįtrauktas bandymas padaryti nusikaltimą.

Bendras perkėlimo į nacionalinę teisę lygis labai aukštas – 18 valstybių narių (AT, BE, DK, DE, EE, FI, HU, IE, IT, LT, LU, LV, NL, PL, PT, SE, SK, SL), taip pat UK (išskyrus Škotiją) laikėsi 3 straipsnio reikalavimų.

4 straipsnis. Bausmės ir kitos sankcijos

Be 4 straipsnio 1 dalyje nustatyto reikalavimo, kad už nusikalstamą veiką būtų baudžiama „veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasančiomis“ baudžiamosiomis sankcijomis, 4 straipsnio 2 dalyje nustatytas reikalavimas, kad valstybės narės už aktyviąją ir pasyviąją korupciją baustų laisvės atėmimu nuo vienerių iki trejų metų, tačiau jame nenurodyta, kad už nesunkius aktyviosios arba pasyviosios korupcijos atvejus taikomos kitokios rūšies bausmės. 4 straipsnio 3 dalis yra naujoviška, nes joje nustatytas reikalavimas, kad valstybės narės pagal savo konstitucines normas ir principus tam tikromis aplinkybėmis numatytą galimybę laikinai uždrausti fiziniams asmenims verstis konkrečia ar lygiaverte darbo veikla einant panašias pareigas.

Reikia pažymėti, kad kelios valstybės narės informacijoje, kurią jos pateikė apie 4 straipsnio 1 dalį, nepateikė informacijos apie pagal 3 straipsnį numatytas bausmes. Jeigu buvo įmanoma, informacija apie šias bausmes buvo įterpta remiantis informacija apie 3 straipsnio perkėlimą.

Vienuolika valstybių narių (DE, DK, EE, FI, IE, IT, LT, LU, NL, PL, SE) visiškai perkėlė 4 straipsnį į savo nacionalinę teisę.

Reikia pažymėti, kad AT numatoma ilgiausia laisvės atėmimo bausmės trukmė yra trumpesnė, nei trumpiausia numatyta pagal pamatinio sprendimo 4 straipsnio 2 dalį.

Dauguma valstybių narių laikėsi 4 straipsnio 3 dalies reikalavimų.

5 straipsnis. Juridinių asmenų baudžiamoji atsakomybė

Tam tikroms valstybėms narėms juridinių asmenų baudžiamoji atsakomybė yra sunkus klausimas. Trijose valstybėse narėse (AT, IT, SK) turi būti baigta rengti atitinkamus teisės aktus arba, pavyzdžiui, Slovakijoje, tokiems aktų projektams nepritarė parlamentas, todėl šios

valstybės narės į savo teisę neperkėlė nei 5, nei 6 pamatinio sprendimo straipsnių. Airija rengia teisės aktus, specialiai skirtus atsižvelgti į 5 straipsnio 2 dalį.

5 straipsnį į nacionalinę teisę visiškai perkėlė tik 5 valstybės narės (LT, LU, NL, PL, SI). Net 13 valstybių narių perkėlė 5 straipsnio 1 dalį, tačiau kiek mažiau valstybių narių (6) perkėlė 5 straipsnio 2 dalį ir 5 straipsnio 3 dalį (10). Atliekant šių straipsnio perkėlimo analizę patirta ypatingų sunkumų, nes trūko informacijos iš valstybių narių, ypač kalbant apie 5 straipsnio 2 ir 3 dalis. Kaip minėta pirmiau, 3 valstybės narės dar turi priimti teisės aktus, kuriais būtų atsižvelgta į 5 straipsnį, todėl būtina, kad į 5 straipsnį būtų atkreiptas ypatingas dėmesys visose tolesnėse ataskaitose.

6 straipsnis. Bausmių rūšys juridiniams asmenims

Kaip minėta kalbant apie 5 straipsnį, 3 valstybės narės (AT, IT, SK) dar nėra priėmusios teisės aktų, kuriais į nacionalinę teisę būtų perkeltas 5 arba 6 straipsnis. Liuksemburgas nurodė, kad rengia teisės aktus, kuriuose būtų numatyta galimybė taikyti bausmes juridiniams asmenims.

Kadangi 5 ir 6 straipsniai taikomi juridiniams asmenims, problemos ir spragos valstybių narių įstatymuose arba informacijoje, kurią valstybės narės pateikė apie 5 straipsnį, turėjo poveikio 6 straipsnio perkėlimo spartai. Šį straipsnį į nacionalinę teisę visiškai perkėlė 5 valstybės narės (DK, LT, NL, PL, SI). Kelios valstybės narės paprašytos pateikti daugiau informacijos, kad būtų galima įvertinti jų poziciją.

Tų valstybių narių (BE, FI), kurios nuobaudos sumą nurodė iki euro įvedimo naudota nacionaline valiuta, paprašyta pateikti nuobaudos sumas eurais, kad būtų galima jas įvertinti.

7 straipsnis. Jurisdikcija

Nors Komisija pripažįsta, kad pamatiniuose sprendimuose įprasta numatyti su jurisdikcija susijusias priemones, ji ragina valstybes nares teikiant informaciją apie tokius straipsnius, pateikti tokią pat išsamią informaciją kaip ir apie straipsnius, susijusius su nagrinėjamu klausimu. Kadangi valstybės narės pateikė nevienodo lygio informaciją apie šį straipsnį, Komisija šiuo etapu negali pateikti visų apibendrintų duomenų apie jo perkėlimą. Valstybės narės raginamos laiku pateikti trūkstamą informaciją, kuria būtų galima pasinaudoti rengiant kitą ataskaitą.

Dėl trūkstamos informacijos perkėlimo lygis yra žemas: remiantis pateikta informacija, galima teigti, kad tik 3 valstybės narės (DE, DK, UK) šį straipsnį perkėlė į nacionalinę teisę. Kitas svarbus tokią padėtį sąlygojęs veiksnys buvo informacijos apie nusikaltimus, kurie visi arba iš dalies padaromi valstybės narės teritorijoje (kaip nurodyta 7 straipsnio 1 dalies a punkte), trūkumas. Žinoma, gali būti, kad valstybių narių teisės aktuose daroma prielaida, jog nuoroda į jurisdikciją, taikomą nusikaltimams, padarytiems valstybės narės teritorijoje, apima šį elementą, tačiau to aiškiai nenurodžius teisės akto tekste arba pridėtose pastabose, tokia prielaida negalėjo būti padaryta analizėje. Paaiškėjo, kad daugelis valstybių narių į savo teisės aktus neįtraukė 7 straipsnio 1 dalies c punkte numatytos galimybės nustatyti savo jurisdikciją nusikaltimams, padaromiems juridinio asmens, kurio pagrindinė būstinė yra tos valstybės narės teritorijoje, naudai. Šiuo klausimu valstybės narės pateikė pareiškimą dėl netaikymo arba savo pastabose nepateikė jokios informacijos.

10 straipsnis. Teritorinis taikymas

Dėl 10 straipsnio Jungtinė Karalystė pareiškė, kad Gibraltaras „ketina perkelti šią priemonę, kai tik tai bus galima padaryti pagal teisės aktų priėmimo tvarkaraštį“, tačiau iki šiol nepateikė priimtų teisės aktų teksto.

Rengiami teisės aktai – Čekija

Čekija pateikė aiškinamąjį raštą ir lyginamąją lentelę, kurioje pateiktos atitinkamos baudžiamojo kodekso projekto teksto dalys. Ji pranešė Komisijai, kad, išskyrus 5 ir 6 straipsnius, jos teisės akto projektas atitiko pamatinio sprendimo nuostatas. Tačiau ji nepateikė Komisijai tolesnės informacijos, kaip vyksta teisės akto projekto rengimas, nes atrodo, kad tekstas dar turės būti keičiamas parlamentinės procedūros metu. Todėl Komisija šios ataskaitos priede gali pateikti tik bendro pobūdžio pastabas.

3. TOLESNI VEIKSMAI DĖL PAMATINIO SPRENDIMO

Komisija atkreipia dėmesį į du klausimus, kuriuos reikės spręsti ateinančiais metais:

- „Pertvarkymas“

Kaip nurodyta Komisijos komunikate dėl 2005 m. rugsėjo 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo (C-176/03 Komisija prieš Tarybą) pasekmių (COM(2005) 583 galutinis, Briuselis, 2005 11 24), Tarybos pamatinis sprendimas dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje yra viena iš teisinių priemonių, kuriai turi įtakos šis Teisingumo Teismo sprendimas. Sprendimas reikštų, kad Tarybos pamatinio sprendimo teisinį pagrindą reikia iš dalies pakeisti. Bus išnagrinėtos pasekmės Tarybos pamatiniam sprendimui ir metodas, kurį reikės taikyti.

- Tarybos atliekama 2 straipsnio peržiūra, kaip numatyta 2 straipsnio 5 dalyje

Remiantis 2 straipsnio 4 dalimi valstybių narių pareiškimai, nurodyti 2 straipsnio 3 dalyje, galioja iki 2010 m. liepos 21 d. 2 straipsnio 5 dalyje nustatytas reikalavimas, kad iki tos dienos Taryba peržiūrėtų 2 straipsnį, „kad apsvarstytų, ar pagal šio straipsnio 3 dalį padarytus pareiškimus galima atnaujinti.“ Pareiškimus pateikė keturios valstybės narės (AT, DE, IT, PL).

4. IŠVADOS

Reikėtų pažymėti, kad pamatiniai sprendimai¹² valstybėms narėms yra privalomi rezultatai, kuriuos reikia pasiekti, atžvilgiu, bet palieka nacionalinėms valdžios institucijoms galimybę pasirinkti jų įgyvendinimo formą ir būdus. Jie nėra tiesiogiai veikiantys. Komisija neturi įgaliojimų inicijuoti pažeidimo nagrinėjimo procedūros prieš valstybę narę trečiajam ramsčiui priklausančiose srityse, todėl šios ataskaitos pobūdis ir tikslas apsiriboja faktiniu perkėlimo priemonių, kurių ėmėsi 23 valstybės narės (faktiškai dvidešimt valstybių narių dėl pirmiau išdėstytų priežasčių), įvertinimu.

¹² Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnio 2 dalies b punktas.

Apibendrinamoji lentelė, kurioje pateikiama informacija apie perkėlimą 20 valstybių narių

IN = informacija nepateikta (pateikta nepakankamai informacijos), N = neperkelta, IP = iš dalies perkelta, P = visiškai perkelta

VN	1 straipsnis	2 straipsnis	3 straipsnis	4 straipsnis	5 straipsnis	6 straipsnis	7 straipsnio 1 dalis
AT	IN (JA) IN (PP)	IP	P	IP	N	N	IN
BE	P (JA) P (PP)	P	P	IN	IP	IN	IP
DE	1 (JA) IN (PP)	IP	P	P	IP	IP	P
DK	P (JA) IN (PP)	IP	P	P	IP	P	P
EE	P (JA) P (PP)	IP	P	P	IP	IP	IN
FI	P (JA) IN (PP)	IP	P	IP	IP	IP	IN
FR	IN (JA) P (PP)	IP	IN	IP	IP	IN	IN
HU	P (JA) IN (PP)	IP	P	IP	IN	IP	IP
IE	P (JA) P (PP)	IP	P	P	IP	IP	IP
IT	IN (JA) IN (PP)	IP	P	P	N	N	IP
LT	P (JA) P (PP)	IP	P	P	P	P	IN

LU	IN (JA) IN (PP)	IP	P	P	P	IP	IP
LV	IN (JA) IN (PP)	IP	P	IP	IP	IP	IP
NL	IN (JA) P (PP)	IP	P	P	P	P	IP
PL	P (JA) P (PP)	IP	P	P	P	P	IP
PT	P (JA) P (PP)	IP	P	IP	IP	IP	IP
SE	IN (JA) IN (PP)	IP	P	P	IP	IP	IP
SK	IN (JA) IN (PP)	IP	P	IP	N	N	IP
SI	P (JA) IN (PP)	IP	P	IP	P	IP	IP
UK	P (JA) IN (PP)	P	P (Anglija, Velsas ir IN) IN (Škotija)	IP	IP	IP	P
Iš viso perkėlė	10 (JA) 8 (PP)	2	18	11	5	5	3

(JA) = juridinis asmuo, PP = pareigos pažeidimas

Baigiamosios pastabos

Komisijai kelia rūpestį tai, kad valstybėse narėse šio Tarybos pamatinio sprendimo perkėlimas dar tik pradėtas. Komisija primena valstybėms narėms, kad kovai su korupcija privačiame sektoriuje jos skyrė ypatingą dėmesį¹³. Be to, Komisija pažymi, kad šio klausimo

¹³ (Pamatinio sprendimo preambulės 9 konstatuojamoji dalis).

svarba taip pat pabrėžta 1999 m. Europos Tarybos baudžiamosios teisės konvencijoje dėl korupcijos ir 2003 m. Jungtinių Tautų konvencijoje prieš korupciją. Nacionaliniu lygmeniu priėmus išsamius ir visapusiškus teisės aktus, privatus sektorius būtų veiksmingai apsaugotas nuo šios ekonominės grėsmės.

Komisija ragina visas valstybes nares apsvarstyti šią ataskaitą, pateikti visą tolesnę susijusią informaciją Komisijai ir Tarybos Generaliniam sekretariatui ir taip visiškai įvykdyti pamatinio sprendimo 9 straipsniu joms nustatytus įpareigojimus. Be to, Komisija ragina tas valstybes nares, kurios nurodė, kad rengia atitinkamus teisės aktus, kaip galima greičiau priimti šias nacionalines priemones ir pateikti jų tekstus Tarybos Generalinio sekretoriato ir Komisijos analizei. Šis raginimas ypač skirtas Graikijai ir Ispanijai, kurios 2005 m. nurodė, kad rengia teisės aktų projektus, tačiau daugiau informacijos nepateikė. Galiausiai, Komisija susirūpinusi, kad 2 valstybės narės (CY, MT), priešingai, nei numatyta 9 straipsnyje, iki šiol nepateikė informacijos, ir ragina jas daugiau nedelsti ir pateikti išsamią informaciją apie šio sprendimo nuostatų perkėlimą.

Pridedame tarnybų darbiniam dokumente pateikta išsamesnė valstybių narių nacionalinių priemonių analizė, kuria paremta Komisijos analizė.